

najbolj zadovoljni s komunikacijo s strokovnjaki, najmanj pa s čakalno dobo za preglede in količino posredovanih informacij. Epidemiološke značilnosti otrok v naši raziskavi so podobne podatkom iz predhodnih tujih raziskav.

Zaključek: SAM zajemajo široko področje, ki bi ga v prihodnosti morali natančneje raziskati. Pomembno je, da z interdisciplinarno obravnavo otrokom zagotovimo čim boljše pogoje za uspešen razvoj na vseh pomembnejših življenjskih področjih. Na področju zdravstvene obravnave moramo poskrbeti za skrajšanje čakalnih dob.

Ključne besede: motnja avtističnega spektra, komunikacija, zadovoljstvo staršev, vedenjske posebnosti, pojavnost.

PASIVNA TERAPEVTSKA HIPOTERMIJA MED SEKUNDARNIM NEONATALNIM TRANSPORTOM NOVOROJENČKOV S HIPOKSIČNO OKVARO MOŽGANOV: 10-LETNA RETROSPEKTIVNA RAZISKAVA

M. Leben¹, M. Nolimal¹, I. Vidmar³, Š. Grosek^{2, 3, 4}

(1) *Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, Slovenija*

(2) *Enota za intenzivno nego in terapijo novorojenčkov, Klinični oddelek za perinatologijo, Ginekološka klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Ljubljana, Slovenija*

(3) *Oddelek za intenzivno terapijo otrok, Klinični oddelek za kirurgijo in intenzivno terapijo, Kirurška klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Ljubljana, Slovenija*

(4) *Katedra za pediatrijo, Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, Slovenija*

IZVLEČEK

Uvod: Terapevtsko hipotermijo uspešno uporabljamo za zdravljenje novorojenčkov s hipoksično-ishemično encefalopatijo (HIE). S hipotermijo moramo začeti najkasneje v prvih šestih urah po rojstvu. V raziskavi želimo oceniti kakovost pasivnega terapevtskega ohlajanja med transportom novorojenčka.

Metode: Desetletna retrospektivna raziskava je potekala na vzorcu novorojenčkov s HIE, ki so bili na Oddelek za intenzivno terapijo otrok Kliničnega oddelka za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana pripeljeni z reševalnim vozilom ali s helikopterjem med 1. septembrom 2006 in 31. decembrom 2016.

Rezultati: Od 68 transportiranih novorojenčkov je 57 novorojenčkov ustrezalo merilom za terapevtsko hipotermijo. Osem od 51 novorojenčkov (15,7 %) je bilo znotraj terapevtskega temperaturnega območja že pred začetkom transporta, 30 (52,6 %) pa ob koncu. Ugotovili smo negativno korelacijo med trajanjem transporta in temperaturo ob sprejemu ($\rho = -0,306$; $p = 0,026$), pozitivno korelacijo med temperaturo ob začetku transporta in ob koncu transporta ($\rho = 0,410$; $p = 0,003$) in pozitivno korelacijo med aksilarno temperaturo in rektalno temperaturo ob sprejemu ($\rho = 0,832$; $p < 0,0005$). Vrsta transporta, meteorološki letni časi

in spol niso vplivali na nobenega od preučevanih parametrov. Pri novorojenčkih, ki so potrebovali masažo srca, je bila razlika med temperaturo ob sprejemu v enoto za intenzivno terapijo in temperaturo na začetku transporta značilno večja kot v skupini novorojenčkov brez masaže srca (30 %; 10 od 33 oz. 12 %; 2 od 14). *Zaključki:* Temperaturno območje terapevtske hipotermije smo med transportom dosegli pri 52,6 % transportiranih novorojenčkov. Aksilarna temperatura ob sprejemu je bila pozitivno povezana z rektalno temperaturo. Posebno pozornost moramo nameniti novorojenčkom, ki potrebujejo masažo srca.

Ključne besede: terapevtska hipotermija, otroci, transport.

VLOGA BIOLOŠKIH OZNAČEVALCEV DEBELOSTI PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI

M. Medved, L. Ojsteršek, N. Marčun Varda

Klinika za pediatrijo, Univerzitetni klinični center Maribor, Maribor, Slovenija

IZVLEČEK

Izhodišča: V raziskavi želimo ovrednotiti povezanost bioloških označevalcev debelosti (leptin, grelin in adiponektin), s katerimi lahko v zgodnjih fazah zaznamo tvegano skupino otrok in mladostnikov ter jih tako tudi ustrezno obravnavamo.

Material, preiskovanci in metode: V raziskavo je bilo vključenih 337 preiskovancev, ki smo jih razdelili v štiri skupine: debeli otroci s hipertenzijo, otroci s hipertenzijo in debeli otroci s povišano vrednostjo maščob ter kontrolna skupina s 36 otroki. Izmerili smo vrednosti kliničnih parametrov (telesna teža, telesna višina, ITM, obseg pasu, obseg bokov, sistolni in diastolni krvni tlak), biokemijskih parametrov (glukoza, celokupni holesterol, holesterol HDL in holesterol LDL, trigliceridi, apoA1 in homocistein) in biološke označevalce debelosti (leptin, grelin, adiponektin).

Rezultati: Grelin in adiponektin srednje močno statistično značilno negativno korelirata z vrednostjo ITM v treh opazovanih skupinah, razen v kontrolni. Pri leptinu ugotavljamo srednje močno statistično značilno pozitivno korelacijo v vseh štirih skupinah. Grelin je statistično značilno različen v skupini otrok s hipertenzijo ($p = 0,001$), grelin, adiponektin in leptin v skupini debelih otrok s hipertenzijo ($p < 0,001$) ter grelin in leptin v skupini debelih otrok s povišanimi lipidi (grelin $p = 0,002$, leptin $p < 0,001$).

Zaključki: Pri debelih otrocih in adolescentih opazamo znatne razlike v vrednosti kliničnih in biokemijskih parametrov ter bioloških označevalcev.

Ključne besede: otroci, debelost, leptin, grelin, adiponektin, indeks telesne mase.
